

"Sizi her sabah yanımda tasavvur edip, kazancımın bir kısmını, bir sülüsünü size veriyorum." İzah eder misiniz? Nuranî şeylerde tecezzi ve inkısam olmaz ise; neden sevapların tümü değil? Biz de bağışlayabilir miyiz?

Bu konuyla alâkalı olarak evvela bilinmesi gereken, **"Doğrusu insan için ancak çalışmasının karşılığı vardır."** (*Necm Suresi, 53/39*) âyetidir. Bu âyet insanın tek hakkının yaptıkları olduğunu ifade ediyor. Fakat diğer taraftan, Kur'an'da peygamberlerin şefaati, meleklerin insanlar için istiğfarı, dirilerin ölümler için duaları ve sadakaları gibi, insanın kendi ameli olmadığı halde faydalanabileceği sayısız şeylerden bahsediliyor. Bu ikisi arasında bir zıtlık varmış gibi görünüyor.

Bu zıtlık adalet-hak ile fazl-lütuf mefhumlarını anlamakla halledilir. Şöyle ki, insan sadece yapıp ettiklerinden bir hak talep edebilir. (*İnsanın elinde kesbten -cüz'î iradesi ile azmettiklerinden- başka bir şey olmadığı da hesaba katılmalı*). Bu adalettir. Fakat başkalarının yapıp-ettiklerinden faydalanmak ise fazl-lütuf mânasına girer. İnsan burada hiçbir hak talebinde bulunamaz.

"Allah dilediğine kat kat verir." (Bakara, 261) ayeti, Allah'ın rızasına mahzar olan amellerin sadece kendi karşılığını değil, O'nun lütuf ve keremi olarak kat kat mükâfatlandırılacağını beyan etmektedir.

İnsan kendisinin hakkı olan bir şeyi başkasına bağışlayabilir. Tabî bu yine ilahî izne bağlıdır; muhatabın hak edip etmediği de önemli. *Bu, imanı olmayan hakkında imkânsızdır.* Diğerleri de saffet ve ihlaslarına göre derecelendirilir.

Bütün bunlara bakarak Üstad'ın da okuduğu virdlerin sevabını bir dostuna bağışlamasında garipsenecek bir durum yoktur. Üstad'ın burada teşekkür makamında tebrik ve tebcil makamında söylendiği bellidir. Dolayısıyla **"elimden gelse" "mümkün olsa"** şeklinde bir kaydı ihtiva ediyor olmalı. Üstad'ın elini öpüp hayır duasını almak için uzak yerlerden kalkıp, hapsi de göze alıp gelenler için azim bir iltifattır.

Bu hak ve lütuf ayrımı için olsa gerek, Üstad **"kazancımın bir sülüsünü (üçte birini)"** ifadesini kullanıyor. Hakkım olan kısmından demek istemektedir. Bu kısım sınırlı olduğu için (ya da mütevazi yaklaşımı ile öyle gördüğünden) bir kısmını da kendine ayırıyor.

Yoksa konuya fazl ve lütuf açısından bakarsak; Cenab-ı Hak kemal-i kereminden o kazancın sahibinin sevabından bir şey eksiltmeden dua edilen şahsın defterine de işlemektedir.

Sevap bağışlama ile makam bağışlama farklı şeylerdir. Sevap bağışlanabilir, ama makam bağışlanamaz; makam ancak kişinin kendi çaba ve gayreti ile elde edebileceği bir şeydir.

Mesela, bir evliya talebesine ya da muhtaç bir kardeşine sevap bağışlayabilir, ama "*Al sana evliyalık veriyorum*" diyemez. Bu iki şeyi birbiri ile karıştırmamak gerekir.

Üstad Hazretleri kazandığı sevaplardan tabelelerine bağışlar, ama makamını bağışlayamaz. Dolayısı ile hiç kimse sevab bağışı ile onun makamına erişemez.

Ayrıca **sevab** nuranî olduğu için, bağışlamakla azalmaz. Yani birisi birisine sevab bağışladığı zaman, kendi sevab hanesinden bir şey eksilmiş olmuyor. Aslında "**sevab bağışlama**" denilen şey, Allah'ın hazinesinden onlara, onun vesilesi ile ikramda bulunması demektir.

Nuranî şeylerin kendinde değil, tevziinde bir dağılma ve parçalanma olmaz. Yoksa nuranî şeylerde de kısımlara ayrılma olabilir.

İnsanın, ömrü boyunca manevî mahzeninde birçok sevab birikmiştir. Bu mahzene gelen sevabların bir kısmı zekâttan, bir kısmı namazdan, bir kısmı oruçtan, bir kısmı güzel ahlaktan, bir kısmı cihattan, vs gelir. Bu da gösteriyor ki sevabları bir bütün olarak ve tek bir parça olarak düşünmek yanlış olur.

Allah, mahşerde insanın amellerini tartarken, hem keyfiyet hem de kemiyet olarak tartacak. Bu da isbat eder ki, sevablar, hem kısım kısımdır hem de kemiyetlidir. İşte sevab sahibi kişi, bu sevabların bir kısmını dostlarına hediye olarak dağıtır. Sevab hanesinden biri çıktı diye hepsinin çıkması gerekmez.

Bir hatibin ağzından çıkan sözün, bir kişinin kulağına girmesi ile bin kişinin kulağına girmesi arasında hiçbir fark yoktur.

Aynı lambadan herkes istifade eder. Yüz ile bin fark etmez. Kişi sayısının fazla olması lambanın ışığını azaltmaz. Cemaatle kılınan namazlarda da her mü'mine yirmi yedi kat sevap verilir.

Aynı şekilde okuduğumuz bir fatihanın veya Yasin-i Şerifin ya da hatm-i şerifin sevabını bir kişiye bağışlamamızla bin kişiye bağışlamamız arasında hiçbir fark yoktur. Onlardan hâsıl olan sevab, bölünmeden bağışladığımız her kişinin ruhuna ulaşır. Zira ışık ve sevab gibi nuranî ve latif şeylerde bölünme yoktur. Nitekim radyodan ve televizyondan okunan bir hatimden milyonlarca kişi aynı anda istifade etmektedir.

Okunan bir Fâtîha'nın veya Yâsin'in bütün ölümlerin ruhuna aynı şekilde hiç eksilmeden nasıl ulaştığını Üstad Hazretleri şöyle ifade ediyor:

"Fâtır-ı Hakim nasıl ki, unsur-u havayı; kelimelerin, berk gibi intişarlarına ve tekessürlerine bir mezraa ve bir vasıta yapmış ve radyo vasıtasıyla bir minarede okunan ezan-ı Muhammedî (asm.) umum yerlerde ve umum insanlara aynı anda yetiştirmek gibi; öyle de okunan bir Fatiha dahi, meselâ, umum ehl-i imanın emvâtına aynı anda yetiştirmek için hadsiz kudret ve nihayetsiz hikmetiyle manevî âlemde, mânevî havada çok manevî elektrikleri, manevî radyoları sermiş, serpmiş; fitrî telsiz telefonlarda istihdam ediyor, çalıştırıyor.

Hem nasıl ki, bir lamba yansa, mukabilindeki binler aynaya, her birine tam bir lâmba olur. Aynen öyle de Yâsin-i Şerif okunsa, milyonlar ruhlara hediye edilse, her birine tam bir Yâsin-i Şerif düşer." (Şualar, Birinci Şua 576)

Bazı kimseler; **"Herkesin kazandığı hayrın sevabı kendine, yaptığı fenalığının zararı da yine kendinedir."** (Bakara Suresi, 286) gibi bazı ayetleri delil göstererek, ölüye yapılan hiçbir şeyin fayda vermeyeceğini iddia ederler.

Halbuki Ehl-i Sünnet âlimlerinin hepsi, hangi amelin fayda verip, hangisinin fayda vermeyeceği meselesinde ihtilaf etmişler ise de ölüye başkalarının yapacağı amellerin de fayda vereceği hususunda ittifak etmişlerdir. Çünkü bu konuda, bazı amel ve iyiliklerin fayda vereceğine dair apaçık ayet ve hadisler vardır.

Cenab-ı Hak bu ayet-i kerimede, daha önce iman edip de göçmüş olan kardeşleri için istiğfar eden mü'minleri medh-u sena etmiştir. Eğer istiğfarın ölülere bir faydası olmasaydı, Allah Teâlâ onları övmezdi. Allah, kabre göçmüş olanlara dua etmemizi şöyle beyan buyuruyor:

"Onlardan, sonra gelenler şöyle derler: Ey Rabbimiz, bizi ve bizden önce imanla geçmiş olan kardeşlerimizi bağışla; kalplerimizde iman edenlere karşı bir kin bırakma." (Haşr Suresi, 59/10)

"Ey Rabbimiz! Hesabın görüleceği gün beni, anamı, babamı ve bütün mü'minleri bağışla!" (İbrahim Suresi, 14/41)

"Hem kendinin hem de erkek ve kadın mü'minlerin günahları için mağfiret dile." (Muhammed Suresi, 47/19)

Kaldı ki Cenâze namazının kendisi de vefat eden için bir duadır. Allah için namaza, meyyit veya meyyite için duaya... diye niyet edilir. Eğer ölü'nün ruhuna faydası yoksa cenaze namazını kılmanın bir mânası kalmaz.

Berzah âlemine göçmüş olan yakınlarımız devamlı olarak bizden manevî yardım beklemektedirler. Okuyup ruhlarına bağışladığımız, bir Fatiha, bir Yasin ve İhlâs suresi onlara nefes aldırır, ruhlarını rahatlatır. Kabir o kadar çetin şartlarla iç içedir ki, en küçük bir mânevî yardım dahi onun ruhunu serinletecektir. Resul-i Ekrem Efendimiz (asm) şöyle buyurur:

"Ölen kimse kabrinin içinde boğulmak üzere olup da imdat isteyen kimse gibidir. Babasından yahut kardeşinden veya dostundan kendisine ulaşacak duayı beklemektedir. Nihayet dua kendisine ulaştığında bu duanın sevabı ona dünya ve dünyada bulunan her şeyden daha kıymetli olur. Muhakkak ki, hayatta olanların ölümleri için hediyeleri dua ve istiğfardır." (Mişkatü'l-Mesabih, 1:723)

"Bir insan namaz, oruç Kur'an okumak, zikir, hac gibi işlediği güzel amellerinin sevabını başkasına hediye edebilir." (bk. Fethu'l-kadîr, 6/132; Reddu'l-Muhtar, 2/263)

Abdullah b. Mübarek ashabtan Ebu Eyyûb el-Ensârî'nin şöyle dediğini rivayet eder: **"Dirilerin amelleri ölümlere arz olunur. Eğer bir iyilik görürlerse sevinir, birbirlerine müjdelerler; bir kötülük görünce de 'Allah'ım onu ondan geri çevir.' derler."** (İbnu'l-Kayyim, s. 17; Suyûtî, Büşra'l-Keîb, v. 147)

Kabir ehli, geride bıraktıkları akraba ve arkadaşlarının yaptıkları işlerden haberdar olup, iyi amellerinden ötürü sevinir, kötülüklerine de üzülürler. **"Kişi kabrinde kendinden sonra çocuğunun iyilikleri (salahı) ile müjdelenir."** (Suyûtî, Şerhu's-Sudûr.)

Vefat edenlerin ruhlarına Kur'ân'dan nelerin okunması gerektiği hususunda Peygamber Efendimiz (asm.) şu tavsiyelerde bulunmaktadır:

"Yasin, Kur'ân'ın kalbidir. Onu bir kimse okur ve Allah'tan âhiret saadeti dilerse, Allah onu mağfiret buyurur. Yâsin'i ölümlerinizin üzerine okuyunuz." (Müsned, 5/26)

"Kim babasının veya anasının veya bunlardan birisinin kabrini cuma günü ziyaret ederek orada Yasin sûresini okursa, Allah kabir sahibini bağışlar." (İbni Mace Tercemesi, 4: 274)

"Kim babasının veya anasının veya bunlardan birisinin kabrini cuma günü ziyaret ederek orada Yasin sûresini okursa, Allah onu bağışlar." (Ali el-Müttakî, Kenzü'l-ummâl, 1981, 16/468)